

Wprowadzenie – jak rozumiemy pojęcie <i>współpracy</i>	9
1. Współpraca między dziećmi. Zmieniająca się perspektywa w pedagogice przedszkolnej	17
1.1. Dziecko niewspółpracujące	17
1.2. Dziecko współpracujące z rówieśnikami	19
1.3. Dziecko współpracujące z rówieśnikiem w świetle badań Stefana Baleya i współpracowników	21
1.4. Dziecko zdolne do współżycia i kolektywizmu	25
1.5. Uczenie się przez współpracę, tutoring rówieśniczy, współpraca rówieśnicza	27
1.6. Dziecko przedszkolne we współpracy z rówieśnikiem – wybór badań	33
1.7. Podsumowanie	42
2. Małe dziecko współpracujące z dorosłym	43
2.1. Epizody wspólnego zaangażowania jako wczesna forma współpracy dziecka i dorosłego	45
2.2. Dorosły budujący rusztowanie podczas współpracy z dzieckiem	48
2.3. Małe dziecko we współpracy z dorosłym w świetle badań Michaela Tomasello	50
2.4. Nauczycielka organizująca współpracę dzieci przedszkolnych – od dyrektywnego kierowania do tworzenia kultury uczenia się	54
2.5. Dziecko w wieku przedszkolnym współpracujące z nauczycielką	61
2.6. Podsumowanie	65
3. Dziecko przedszkolne jako świadek i uczestnik współpracy w najbliższym środowisku. Od nadrzędnej roli nauczyciela do współpracującego środowiska	67
3.1. Współpraca przedszkola z rodzicami dzieci – od dominującego nauczyciela do wspólnych celów	68
3.2. Współpraca przedszkola ze środowiskiem lokalnym – od niwelowania braków do lokalnej wspólnoty	79
3.3. Podsumowanie	86
4. Uniwersytet tworzący przestrzeń do współpracy z udziałem dzieci przedszkolnych	87
4.1. Społeczne konteksty rozwoju dziecka przedszkolnego	87
4.2. Uniwersytet w egzosystemie dziecka przedszkolnego	91

4.3. Współpraca między różnymi podmiotami – modelowanie postawy współpracy dziecka przedszkolnego	99
4.4. Współpraca przedszkola z uczelnią wyższą w ramach projektu „Przedszkolaki na Uniwersytecie”	105
4.5. Podsumowanie	113
5. Pojęcie <i>współpracy</i> w wypowiedziach dzieci przedszkolnych	114
5.1. Sytuacyjny charakter współpracy w perspektywie dzieci	115
5.2. Wspólność doświadczeń w wypowiedziach dzieci	121
5.3. Podsumowanie	125
6. Współpraca dzieci przedszkolnych – inspiracje dla praktyki	126
6.1. Zabawy i gry rozwijające umiejętność współdziałania i współpracy	128
Bibliografia	158
Summary (Cooperation of preschool children. Changing contexts and perspectives) . . .	170